

ANWB fietsroute Eemlandroute

55 km

In het volle westen van Nederland zijn er maar weinig plekken die zo open en vrij van bebouwing zijn als het Eemland. Bewoning was er vroeger niet mogelijk. Regelmatig overstroomde de Zuiderzee de veenpolders langs de Eem. De dijken boden geringe tegenstand; vele wielen getuigen nog van doorbraken. Na de afsluiting van de Zuiderzee in 1932 behoorden de overstromingen tot het verleden. Via Eemnes en Spakenburg doorkruist de route het wijde Eemland. Naast openheid is er de beslotenheid van de zandgronden, waar het statige Baarn, het fraaie landgoed Groeneveld en het moderne Amersfoort liggen.

START

1 Een echt Eemlanddorp is **Baarn** nooit geweest. Vooral na de opening van de spoorlijn Amsterdam – Amersfoort kwam het dorp binnen bereik als woonoord van welgestelde Amsterdammers. Fraaie *villa's* verzezen tussen hoog geboomte en geven Baarn een statige, weelderige aanblik.

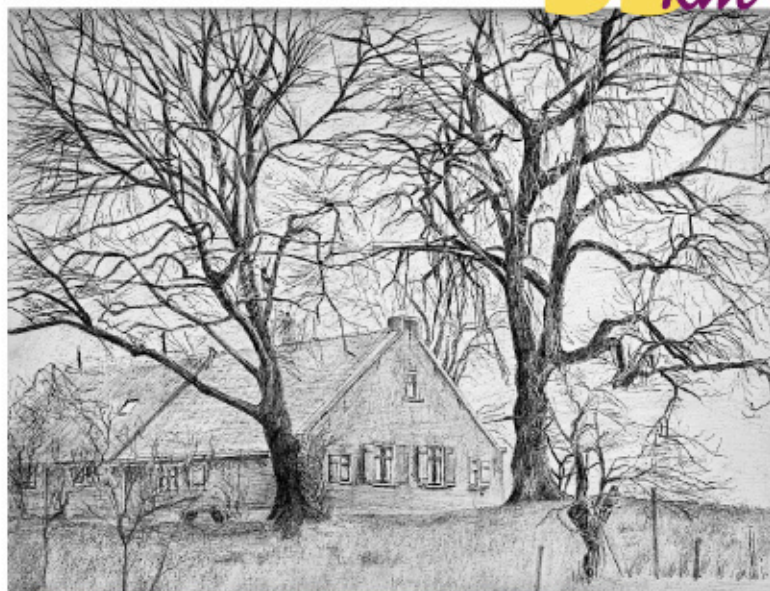
2 Aan de rand van **Baarn** ligt **Landgoed Groeneveld**. Het park werd in het begin van de 18e eeuw aangelegd in een strakke formele stijl. In de 19e eeuw maakte de strakheid plaats voor de vloeiende lijnen van de Engelse landschapsstijl. Na een grondige restauratie overheersen speelse vormen en lijnen, die in scherp contrast staan met elementen uit de beginperiode, zoals de rechte lanen en het kasteel. Het kasteel fungeert nu als Nationaal Centrum voor Bos, Natuur en Landschap (open: di. - vr. 10.00 - 17.00 en za. 12.00 - 17.00 uur).

3 Het besloten karakter van Baarn maakt plaats voor de wijde blik. Vanaf de *Wakkerendijk* is het uitzicht over de strak verkavelde *veenpolders* groots. Achter deze dijk waren de boerderijen van Eemnes veilig tegen overstromingen van de Zuiderzee, die via de Eem ver de Eem-polders kon binnendringen.

4 Langs de Eemnesservaart leidt een pad naar de oude Eemnessersluis en het haventje. Hier ligt een fraaie *boerderij op een verhoging*, vermoedelijk een restant van een oud dijkstelsel. Langs de zomerdijk herinneren waterplassen (wielen) aan vroegere dijkdoorbraken. De bewoners trokken zich terug achter een tweede, nieuwe dijk; de eerder genoemde *Wakkerendijk*.

5 De oude Zuiderzeedijk had tot de voltooiing van de Afsluitdijk (1932) een zeeverende functie. Het zeezicht is veranderd in een 'nieuwland' blik. **Spakenburg** was een vissersplaats aan de Zuiderzee, maar na 1932 kwijnde de visserij weg. Tegenwoordig is de haven verzamelplaats voor bruingeteerde botters met een nieuwe, recreatieve functie. De in hout uitgevoerde *scheepshelling* is nog steeds in gebruik.

6 Nabij Amersfoort maakt de openheid van het veenland plaats voor restanten van het hagenlandschap, dat op zandgrond ligt. **Amersfoort** heeft dit hagenlandschap verdrongen. Als ergens de kritiek op de monotonie van nieuwbouwwijken wordt gelogenstraft, dan is het wel in *Kattenbroek*.

Boerderij bij oude Eemnessersluis (tekening Ita Eckhardt-Van der Sluys, 1977)

P Baarn Kasteel Groeneveld.

M Baarn Centrum Kasteel Groeneveld, ma. gesloten. Eemnes Café Schippers Welvaren. Bunschoten-Spakenburg. Amersfoort.

B Baarn stationsrijwielstalling tel. 035 - 541 4007 (1 km van de route). Hilversum De Freewheeler tel. 035 - 621 3098 (4 km naar de route). Amersfoort Stationsrijwielstalling tel. 033 - 461 4985 (4 km naar de route).

F Eemdijk - Eemnes (Eem). Op zo. vaart de pont niet; zie bewegwijzerde omléidingsroute op de kaart. apr - sep 6.30 - 20.00 uur (mei-aug tot 21.00 uur); mrt en okt 7.00 - 9.30 uur en 13.00 - 18.00 uur; nov - feb 10.30 - 12.00 uur.

